

Vysoké učení technické v Brně
Fakulta architektury
Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce:	FA-DIP0035/2012	Akademický rok:	2012/13
Ústav:	Ústav navrhování VI.		
Student(ka):	Bc. Jana Kilianová		
Studijní program:	Architektura a urbanismus (N3501)		
Studijní obor:	Architektura (3501T002)		
Vedoucí diplomové práce:	Ing. arch. Jan Mléčka		
Konzultanti diplomové práce:			

Název diplomové práce:

Aktivace pionýrských tábořišť

Zadání diplomové práce:

Současné sociální a filozofické aspekty vývoje dětí a mládeže promítnuté do architektury.

Rozsah grafických prací:

Teoretická východiska

Analýzy

Koncept

Celkové řešení /širší vztahy 1:100 000 - 1:500

Podrobné zpracování zvolené části.

- situace 1:1000 - 1:200

- půdorysy, pohledy, řezy 1:200 - 1:50

- detaily 1:20 - 1:1

- perspektivy, zákresy do fotografie, vizualizace

- model 1:500 - 1:100

Seznam odborné literatury:

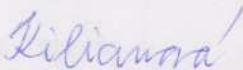
PÁVKOVÁ, Jiřina; Pedagogika volného času : teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času; 2001; nakladatelství Portál, 229 s.

PACNER, Stanislav; Podněty starozákonní literatury pro výchovu a formaci; 2011; nakladatelství Univerzita Palackého v Olomouci; 272 s.

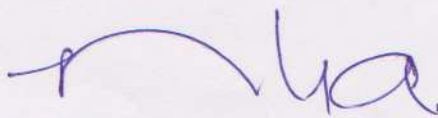
Termín zadání diplomové práce: 18.2.2013

Termín odevzdání diplomové práce: 13.5.2013

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Jana Kilianová
Student(ka)

Ing. arch. Jan Mléčka
Vedoucí práce

prof. Ing. arch. Helena Zemánková, CSc.
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 18.2.2013

doc. Ing. Josef Chybík, CSc.
Děkan

ANOTACE

Diplomová práce má ambici nabídnout přístup k řešení otázek společnosti, které se netýkají pouze architektonických problémů, ale problémů hlubších – výchovných, vzdělávacích, existenčních.

Využitím rozpadlé sítě zařízení bývalých pionýrských táborových základen a jejím opětovným zaktivněním a začleněním do společnosti, vytvářím vzdělávací systém zohledňující sociální vývoj.

HISTORIE

Vítězný únor v roce 1948, a tím pádem nástup komunistů k moci, představoval pro Československou socialistickou republiku začlenění do sovětského bloku. Byly implementovány zásady nové výchovy a vzdělávání dětí a mládeže, převzaté ze Sovětského svazu, jehož ideologií byl monopolní vliv na organizování mládeže bez jakýchkoliv alternativních řešení.

Od roku 1949 byla Pionýrská organizace jedinou povolenou organizací, která sdružovala československé děti. Napojena byla na základní devítileté školy a byl vytvořen systém

třída = pionýrský oddíl

škola = pionýrská skupina.

Budovaly se sítě zařízení – Domy pionýrů a mládeže, Lidové školy umění, Stanice mladých techniků, školní družiny a pionýrské táborové základny.

Na tyto tábory byla ze všech sítí kladena největší zodpovědnost, co se výchovného působení na děti týče, neboť umožňovala efektivně pracovat s dětmi v delším časovém období a při maximálním vyloučení vnějších vlivů.

Největší maximální počet členů PO ČSM dosáhl 1 229 000, tj. 86% všech žáků základních škol.

V roce 1989, po Sametové revoluci, se Pionýrská organizace socialistického svazu mládeže rozpadla.

S nástupem demokracie veškerá moc komunistů upadla a sítě zařízení, budovaných po desetiletích, zanikly.

Část objektů byla převedena do nově vzniklé organizace Pionýr, která funguje dodnes jako demokratické sdružení dětí a mládeže distancující se od původní komunistické Pionýrské organizace.

Další část objektů je v majetku státu, zbývající rozprodané právnickým subjektům.

STÁVAJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM

V roce 1774, za vlády Marie Terezie, byl vydán Všeobecný školní řád zavádějící povinnou školní docházku.

S určitostí se dá říci, že vzdělávací školní systém se od svého vzniku skoro nezměnil. Pouze minimálně se přizpůsoboval vývoji společnosti.

Ve světě, kde to politický systém dovolil, ve 20. století, začaly vznikat nové vzdělávací systémy. Nejvýznamnější bylo Salesiánské hnutí a Montessori pedagogika. Oboje, ač na svou dobu přijato s kladným ohlasem a rozšířeno nejen v zemi vzniku, bylo přerušeno během 2. sv. v.

V dnešní době je Montessori systém opět kladně přijímán a vznikají třídy na základních školách. Hlavní myšlenkou je svobodný a spontánní rozvoj dítěte, s nímž učitel jedná s respektem a nestaví se do role nadřízeného.

Naprosto odlišný přístup ke vzdělání zvolilo Finsko. Upustilo od edukativního systému západních zemí a v roce 1963 udělalo kompletní reformu školství, ve kterém vidělo hlavní naději na celkové ekonomické zotavení země.

Systém je založen na dostatku pohybu a přestávek mezi předměty, domácí přípravě učitele na výuku a na nesegregaci.

Dnes dosahují studenti jedněch z nejlepších výsledků ve standardizovaných testech v celosvětovém měřítku (ve čtení, vědách a matematice).

NÁVRH

NOVÝ VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM

Po důkladné analýze historického vývoje systémů vzdělávání ve světě a jejich výsledků, navrhuji nový pedagogický plán pro české školství, který bude využívat vybudované husté sítě pionýrských táborových základů.

Síť tábořišť vybudovaná v klidných, osluněných, zalesněných a dopravně napojených místech, se mi jeví jako ideální pro toto využití. Za nespornou výhodu považuji také již dříve přivedené inženýrské sítě – vodu, kanalizaci, elektřinu.

Navržený nový vzdělávací systém reflektuje vývoj společnosti a nabízí nadčasové řešení otázky vzdělání budoucích generací.

Systém je založen na

- pohybu na čerstvém vzduchu,
- částečné volnosti se samostatně rozvíjet bez dohledu
- získávání vlastních zkušeností
- kontaktu s přírodou
- spolupráci

Jsou do něj zapojeny všechny 1. stupně základních škol, tedy děti ve věku 6-11 let. V tomto období je dítě velmi zvědavé, schopné přijímat mravní zásady od autorit, buduje si vztahy mezi vrstevníky a s učiteli, jeho vztah k rodičům je už uvolněný a je schopno se samo postarat o své základní potřeby.

Na každou táborovou základnu jezdí na týdenní pobyty žáci ze spádových oblastí základních škol v pravidelných časových odstupech 5x za školní rok.

Každý týden do areálu přijede 120 dětí (tj. 4 třídy) s jejich učitelkami. Děti se podílejí na provozu a pomáhají s chodem areálu.

V novém vzdělávacím systému jsou zahrnuty všechny předměty vyučované na 1. stupni základních škol.

Jejich transformace je založena na získání praktických zkušeností/dovedností a tím pádem lepší osvojení učiva probíraného během školního roku ve třídě.

Každý předmět vyučovaný na základní škole má svoje vlastní stanoviště. Funguje jako základna pro výuku, kde dítě najde věci, které mu pomůžou lépe si osvojit látku probíranou ve škole.

V tematických stanovištích je hlavní myšlenkou spolupráce dětí ze všech ročníků - starší pomáhá mladšímu a naopak. Učitelé se zde nesnaží dětem vštípit učivo do hlavy, ale procházejí stanoviště a pomáhají, vysvětlují, koordinují, kde je třeba.

ZPRACOVÁNÍ MODELOVÉHO PŘÍKLADU-ZNOJEMSKA

Konkrétně vypracovávám tento systém na celý okres Znojmo a detailně řeším architektonický návrh jedné z táborových základen. Pionýrskou základnu Bojanovice jsem si vybrala proto, že jsem ji jako dítě několikrát během letních táborů navštívila a tudíž znám její okolí velmi dobře. Zároveň okres Znojmo je Brnu vcelku blízký, proto dobře slouží jako modelový příklad. Princip je aplikovatelný na všechna ostatní pionýrská tábořiště.

V celém okrese Znojmo je 50 základních škol s celkovým počtem 4304 žáků. Na každý z 5 původních pionýrských táborů v této oblasti tedy připadá 860 žáků. Podle kapacity tábora a počtu výukových týdnů vychází, že každý žák ho navštíví 5x během školního roku na dobu jednoho týdne.

Stávající stav areálu pionýrského tábora je v technicky špatném stavu a využívá se jen pár týdnů ročně v letních měsících jako základna letních táborů, které jsou v dnešní době stále méně navštěvované.

Ve svém návrhu pracuji se stávajícím hospodářským objektem tábora a po navrhované rekonstrukci a adaptaci na současné technické a provozní nároky ji využívám jako jídelnu k nově přistavěné kuchyni. Stávající ubytovací chatky navrhuji zbourat vzhledem k tepelným nárokům celoročního provozu.

HLAVNÍ AREÁL

Příjezd a hlavní vstup do nově navrženého areálu ponechávám na současném místě a stávající zpevněnou plochu před vstupem navrhuji k využití jako parkoviště pro auta a autobusy. Východně od vstupu do areálu je na hranici pozemku napojena novostavba kuchyně, aby tak bylo zajištěno jednoduché zásobování. Západně od vstupu ale již v areálu tábora se nachází nová budova s kanceláří a zdravotnickou jednotkou. V severozápadním rohu tábora se nachází nová zpevněná plocha hřiště pro venkovní sporty s tribunami a budovou zázemí s šatnami a skladem sportovního náčiní. Budova dílen je navržena jižně od zrekonstruované budovy jídelny, na kterou architektonicky reaguje svými proporcemi a objemem a společně s novou budovou kuchyně tvoří liniovou hranici na východě areálu. Západně přes zpevněnou komunikaci se nachází skupina čtyř nových objektů sloužících pro ubytování dětí a učitelů.

UČEBNÍ OKRUH

Mimo popsaný areál jsem navrhla, v návaznosti na teoretickou část své práce, učební okruh tvořený sedmi stanovišti, které reprezentují předměty vyučované na prvním stupni základních škol. Stanoviště jsou samostatné objekty rozmístěné v terénu v okolí tábora, kdy nejvzdálenější je navrhnut v docházkové vzdálenosti 500 metrů. Jedná se o jedno ze dvou stanovišť „Člověk a jeho svět“, kde se podle věku děti učí prvouce nebo přírodovědě. Stanoviště je umístěno na břehu Veského rybníka tak, aby děti mohly zkoumat přírodu na souši i ve vodě. Druhým ze stanovišť „Člověk a jeho svět“ je stavba observatoře, odkud děti pozorují svět kolem sebe z ptačí perspektivy a učí se tak vlastivědu. Stanoviště českého a cizích jazyků je navrhnuto jako čítárna v přírodě. V prosklené části fasády objektu je umístěno osm „buněk“, tedy míst, kam si dítě sedne a může se věnovat čtení či studiu. Na východ od budovy čítárny je stanoviště matematiky, které je koncipováno jako bludiště pomáhající rozvoji logiky a geometrické představivosti. V blízkosti areálu tábora se nachází stanoviště pěstitelských prací v podobě skleníku. Stanoviště patří do okruhu „Člověk a svět práce“ společně s Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti a Příprava pokrmů, jež jsou umístěny v areálu tábora (budova dílny a kuchyně). Nakonec jsou zde stanoviště nauk. Hudební výchova je brána jako elementární hudba = spojení hudby, slova a pohybu, kterou si děti osvojují na instalaci z lan a dřevěných destiček různých tvarů a materiálů, rozmístěné mezi stromy. Případně si děti mohou vyrobit instalaci jinou. Výtvarná výchova je také součástí budovy dílny, kde děti mohou připravovat například kulisy pro své představení prezentované ve společenském sálu. Ten se nachází v rekonstruované budově vedle jídelny a slouží jako druhé stanoviště vlastivědy, kde si děti nastudují dějiny českých zemí a následně je prezentují jako představení pro své spolužáky.